

Film in Drenthe; provinciebreed & jaarrond

Versterking Culturele Infrastructuur Drenthe door Internationale Filmfestival Assen (IFA)

Aanleiding

“Ondanks alle mooie woorden over gelijke kansen en aandacht voor de regio’s, worden cultuursubsidies nog steeds niet evenredig verdeeld. In Drenthe bedragen de totale Rijksbijdrage iets meer dan drie euro per inwoner, terwijl dit in andere provincies tot ruim 86 euro kan oplopen, dat is echt een significant verschil.”

Aldus Jisse Otter, voormalig gedeputeerde van de Provincie Drenthe.

Volgens het samenwerkingsverbanden Sterk Noord Nederland en We the North moeten investeringen in cultuur moeten evenrediger over het land verdeeld worden. Er zijn in Nederland nog steeds omvangrijke verschillen in de regionale spreiding van landelijke gesubsidieerde culturele infrastructuur. En dus zet Noord-Nederland zich in voor een regionaal evenwicht in Rijkscultuurbestedingen. Hoewel het Rijk in het advies ‘Elke regio Telt’ hier ook voor heeft gepleit, blijkt dat de investeringen in de regio’s met een achterblijvend cultuuraanbod er minder sterk op vooruit gaan dan de regio’s waar het Rijk toch al sterk in investeert. Jaarlijks lopen de noordelijke provincies miljoenen euro’s mis. Door het lagere aanbod van culturele instellingen en de grotere afstanden hiertussen in onze regio heeft het missen van deze ondersteuning ook nog een extra grote impact op de groeikansen voor cultuur in de Noordelijke regio. Logisch dus dat de Noordelijke overheden ijveren om de rijksmiddelen voor Vernieuwing en Verbreding, de zogeheten ‘wittevekkengelden’, voor de regio te behouden en zeker te stellen. Terecht, maar met geld alleen koop je niks.

Want er is meer nodig. Samenwerken over gemeentegrenzen en provinciegrenzen heen is een goed vertrekpunt en is heel hard nodig om een samen een vuist te kunnen maken. Maar als je geld vrijspeelt voor het Noorden ontstaat er onmiddellijk een nieuw allocatieprobleem. Want hoe verdeel je het geld dan binnen de regio? Investeer je wittenvlekkengeld in iets dat er al is? Of investeer je in iets dat nog ontwikkeld moet worden? Het mechanisme dat middelen samenklonteren in dat deel van het systeem dat zich toch al het beste redt werkt gewoon door. In die zin is de metafoor van het culturele ecosysteem goed gekozen; in de natuur zou het ook zo gaan. Maar ook daar geldt dat de natuur zich kan herstellen het een klein zetje krijgt. Met de juiste impuls kan schrale grond weer vruchtbare grond worden met een gezonde bodem voor een duurzame biodiversiteit.

In Groningen en Friesland hebben we kunnen zien dat een eenmalige impuls inderdaad de voedingsbodem kan zijn florerend filmecosysteem. In Friesland was het vliegwiel Leeuwarden 2018 en in Groningen zijn het de RIF gelden die 'De Beeldcoalitie' mogelijk maken. Die is nog maar net gestart, maar het begin is er en het ziet er veelbelovend uit. Deze voorbeelden bieden ook een mooi perspectief voor Drenthe.

Regionale verschillen uiten zich vaak in verschil in ontwikkeling en ontwikkelingssnelheid. In Drenthe zijn we nog niet zo ver. Dit komt waarschijnlijk door geografische en demografische factoren. En toegegeven, niet alles hoeft overal. Maar sommige dingen dus wel. Die moeten lokaal worden geregeld en toegankelijk zijn voor iedereen.

Als we het hebben over het filmecosysteem in Drenthe dan spreken we over een versnipperd landschap. Er zijn bioscopen. Er is een aantal filmhuizen, die opereren vooral op vrijwilligersniveau. (niks mis mee!) Filmproducenten en toeleveringsbedrijven zijn er ook, al zijn ze op een hand te tellen. Filmeducatie is in ontwikkeling, mede dankzij de Filmhub Noord, waardoor elke BO leerling in potentie toegang heeft tot filmeducatie. Voor talentontwikkeling kijken we vooral naar actoren buiten onze provincie, inderdaad we worden bediend vanuit Groningen en Friesland. En dat is maar goed ook, talent hoeft zich niks aan te trekken van gemeente- of provinciegrenzen. Maar de keerzijde is dat er daarmee lokaal nog niets is of ontstaat om te helpen de stap te zetten van ambitie naar praktisch. En ook lokale synergie-effecten blijven uit.

Het is daarom nodig dat er ook in Drenthe een entiteit komt die dit alles met elkaar verbindt. Dit zou aanvullend moeten zijn op wat al is in het Noorden en toeleidend moeten zijn naar andere structuren die minder fijnmazig zijn en onvoldoende aanwezig. Die entiteit – we noemen haar voor nu even *Film In Drenthe* – vormt een spil in de ontwikkeling van een aantal terreinen die dat nodig hebben en vormt de linking pin naar andere organisaties op het gebied van film lokaal, regionaal, nationaal en misschien zelfs ook wel internationaal.

Die linking pin wil en kan IFA zijn.

Huh? IFA dat is toch dat Vrouwenfilmfestival?

Inderdaad. In 1980 begonnen als vrouwenfilmfestival gerund door bevlogen vrijwilligers en inmiddels uitgegroeid tot een volwassen, professionele organisatie. IFA heeft de afgelopen decennia een essentiële rol gespeeld binnen de culturele sector van Drenthe, met een groeiend publiek en een programma dat steeds meer landelijke en internationale aantrekkingskracht heeft. Met de steun van in de eerste plaats de Provincie Drenthe, maar ook van de gemeente het Filmfonds en andere landelijke fondsen het mogelijk om de activiteiten van IFA uit te breiden en een stevige positie in te nemen binnen het noordelijke film- en cultuurlandschap. Maar we willen meer. En we moeten ook wel. In de eerste plaats vanuit onze missie, maar niet in de laatste plaats voor onze continuïteit. Een centrale rol innemen zien wij als kans “connecting the dots”. IFA als aanjager, verbinder, regisseur en organisator van film in Drenthe.

Om nóg relevanter te zijn willen we onze activiteiten structureel verleggen naar buiten het festival, zowel in tijd als plek. We willen beter kunnen deelnemen in samenwerkingen die niet per se in Assen plaatsvinden, zoals in het netwerk van de Drentse filmhuizen en ook willen we actiever zijn gedurende het hele jaar, los van het festival in maart. We willen meer doen aan filmeducatie en talentontwikkeling, samen met het onderwijs en onze partners uit het Noorden.

Doel

Dit plan heeft enerzijds als doel om de provinciale culturele infrastructuur verder te versterken, zodat het noordelijke filmecosysteem – met Groningen en Friesland als partners – ook in Drenthe tot volle wasdom kan komen. Anderzijds wordt door dit plan de basis onder IFA versterkt, waardoor IFA ook sterker wordt en minder afhankelijk van (incidentele) subsidies.

Door netwerkvorming, het ontplooiën van nieuwe activiteiten zowel tijdens het Internationaal Filmfestival Assen als daarbuiten en een langetermijnvisie kan IFA een basis leggen voor strategische samenwerkingen waarmee we landelijk geld, ook daadwerkelijk te laten landen in heel Drenthe. Op die manier kunnen we samen een volwassen, zelfstandig filmlandschap ontwikkelen en deze sterker positioneren binnen de noordelijke culturele context.

IFA nieuwe stijl

Om de verbreding mogelijk te maken bouwen we aan een nieuwe, professionelere organisatie, want we ontstijgen onze vertrouwde festivalopzet. Vertrouwd omdat we dit al meer dan 45 jaar zo doen, maar ook enigszins knellend omdat er van onze organisatie gaandeweg steeds meer wordt verwacht dan louter projectmatig werken. We realiseren ons tegelijkertijd dat IFA in potentie ook inderdaad veel meer kan dan alleen het festival organiseren. We zijn inmiddels experts op het gebied van ‘de verantwoorde’ film; films met een ander, niet mainstream perspectief waarin de ongehoorde stem aan bod komt. We hebben daarmee iets in huis dat we ook op andere manieren kunnen verwaarden. Dat samen leidt tot een nieuwe opzet die de volgende elementen:

- 1) **Jaarlijks festival in Assen**
Het vertrouwde festival zullen we blijven organiseren, maar dan beter. Verdere professionalisering leidt tot meer bezoekers en betere inbedding in het netwerk met jaarrond activiteiten en samenwerkingen die ook tractie richting het festival hebben.
- 2) **We gaan *IFA Presenteert* opschalen**
Met IFA Presenteert programmeren we IFA-films en verdieping buiten het festival. In de Nieuw Kolk maar vooral ook in andere filmhuizen in Drenthe en op andere festivals. Oorspronkelijk deden we dit als promotie en ‘Ankeiler’ van ons festival en om onze positie in het filmveld te versterken, maar we willen dit verder uitbouwen omdat dit in lijn is met onze missie en we inmiddels weten dat we die niet per se uitsluitend op ons festival hoeven te realiseren. Niet in de laatste plaats realiseren we ons dat juist het cureren en programmeren van relevante films onze ‘core business’ is. En het zou jammer zou zijn als we de kansen niet benutten om onze jaarlijkse oogst beter uit te venten. Dus we zetten onze kennis vaker in en gaan op pad om te programmeren in de Drentse filmhuizen, op andere festivals en andere theaters buiten Drenthe.
- 3) **Coördinerende rol filmhuizen Drenthe**
Sinds 2023 neemt IFA deel aan het filmhuizenoverleg Drenthe. Dit overleg bestaat overwegend uit vrijwilligersorganisaties die behoefte hebben aan faciliterende ondersteuning, met name op het gebied van coördinatie en kennisdeling. De enige partij aan tafel met een, zij het een kleine, professionele organisatie is IFA. Daarom hebben de leden van het overleg gevraagd of IFA deze rol op zich wil nemen. Omdat

wij kansen zien voor verdiepende samenwerking en omdat het past bij onze ambities om jaarrond en provinciebreed actiever te worden, staan we er positief tegenover om hiervoor formatie vrij te maken. We willen dit ook verbinden aan het Cinenordinitiatief *1001 Schermen*.

- 4) Jaarrond filmeducatie als filmhubkernpartner Drenthe
IFA is kernpartner in Filmhub Noord. Dit betekent we jaarrond aanschuiven bij het stuurgroepoverleg, waar we gezamenlijk de koers van de Filmeducatie in Noord-Nederland bepalen. We organiseren de Meetup tijdens het festival en programmeren educatieve activiteiten en schoolvoorstellingen rond het festival. Eerder organiseerden we ook jaarrond activiteiten met dat konden we met onze projectformatie organisatorisch niet langer bolwerken. Maar we vinden dat filmeducatie het hele jaar door aandacht behoeft, al was het maar omdat het ook bij scholen in het jaarprogramma moet aansluiten. Daar willen we goed op in kunnen spelen en zetten in op een educatiemedewerker die jaarrond voor IFA actief is.
- 5) Jaarrond Drents aanspreekpunt partner in Filmimpact Noord / Cinenord
Net als voor de Filmhub Noord is IFA ook aanspreekpunt voor Film in Drenthe voor Filmimpact Noord. Filmimpact Noord deelt visie van IFA dat de filmecologie in Drenthe verder ontwikkeld dient te worden. We willen deze relatie verder formaliseren. Samen met Friesland en Groningen werken we aan een robuuste filminfrastructuur waarin alle schakels voor een gezond filmklimaat aanwezig zijn. De geconstateerde verschillen zijn tussen de drie provincies onderkennen we maar we willen wel dat Drenthe een beetje bijtrekt. Want niet alles hoeft overal, maar er zijn wel sommige zaken die met name in de regio opgepakt moeten worden. En daar liggen kansen voor IFA om het netwerk te versterken. Met betrekking tot talentontwikkeling valt er op dat vlak nog wat te winnen. We willen graag een grotere rol in gaan spelen en volwaardige gesprekspartner worden in Noordelijke talenthub.
- 6) Talentontwikkeling jaarrond
Net als filmeducatie is talentontwikkeling iets wat je niet in een paar dagen kunt doen. Uiteraard heeft doorbrekend filmtalent een podium nodig en bieden wij dat. En binnen de context van een meerdaags festival kunnen we nog wel iets meer doen zoals een masterclass of een Talent en Industry meetup. Maar de impact van zoiets is natuurlijk beperkt als het in een festivalweekend moet. Met de pilot *IFA Academy* hebben we in de afgelopen editie een begin gemaakt voor meer verdieping en structuur. Dat we willen verder uitbouwen. Samen met New Noardic Wave en Cinenord gaan we dit meer inhoud geven zodat cursisten ook echt een ontwikkeling kunnen doormaken. Dit programma zal een start en eindpunt hebben op het festival, maar daarnaast jaarrond verschillende activiteiten op andere plekken waarbij meerdere filmhuis- en festivalbezoeken op de agenda staan. Parallel hieraan zijn we in gesprek met Academie Minerva om samen met hen en andere partijen zoals Cinenord Studio een IFA Offcourses aan te bieden aan Minerva studenten.

Fasering

Voor de realisering van dit plan voorzien we een looptijd van 4 jaar waarbij nog in 2025 starten

2025	- Gesprekken stakeholders, oprichting Film in Drenthe definitief plan - Voorbereidingen Filmeducatie groei - Financiering vervolg - Vertegenwoordiging 1001 schermen
2026	- Uitrol plan - Lancering Film in Drenthe, inclusief website - Coördinatie filmhuizenoverleg - Festival lancering IFA Academy 2026 - Ontwikkelen IFA Offcourses met Academy Minerva - Vertegenwoordiging 1001 schermen - Minerva offcourse op festival 'spaceframing' - IFA Presenteert op 8 locaties - Van 2 naar 10 schoolvoorstellingen
2027	- Verdere uitrol plan - Coördinatie filmhuizenoverleg - Landing IFA Academy 2026 en lancering 2027 op festival - IFA offcourses ism. Minerva en Cinenord e.a. - IFA Presenteert op 10 locaties - Van 10 naar 16 activiteiten met scholen - Financiering vervolg Film In Drenthe
2028	- Verdere uitrol plan, nieuw plan voor vervolg - Evaluatie 2025-2028 FID - Coördinatie filmhuizenoverleg - Landing IFA Academy 2027 en lancering 2028 op festival - Vervolg IFA Offcourses - IFA presenteert op 12 locaties - Van 16 naar 20 activiteiten met scholen

Wie

Om dit mogelijk te maken willen we extra formatie creëren door meer uren te begroten voor :

- De hoofdprogrammeur (Hil van der Wal)
- De zakelijk leider (Erik Moesker)
- Educatie en jongeren medewerker (Sophie Spendel)
- Talent & Industry medewerker (Lucas Boerwinkel)
- Communicatie (Alycia Schiphof)

Verder zullen vacatures ontstaan voor:

- Coördinator filmhuizen
- Websitebouw
- Ondersteuning talentontwikkelingsactiviteiten
- Ondersteuning filmeducatieactiviteiten
- Docenten en workshopbegeleiders

Met wie

- Provincie Drenthe, Drentse gemeenten (Westerveld, Emmen Hoogeveen)
- Filmfonds, Fonds21, VSB fonds, CW de Boer Stichting
- Filmclubs en filmhuizen in Drenthe, DNK
- Filmfestival Veenhuizen, NOFF, Groninger Filmdagen IFFRIG, IDFAIG
- Filmhub Noord, ICO, K&C
- NNW, Filmimpact Noord/ Cinenord, Filmimpact Oost, Filmvereniging Groningen, Film in Friesland
- Minerva, De Beeldcoalitie, Eduhub Noord

Begroting & dekking Film in Drenthe											
				2025		2026		2027		2028	
Dekking											
Eigen inbreng				5.000		10.000		10.000		10.000	
Recettes / inschrijvingen						2.500		2.500		2.500	
Partners / Sponsors				5.000		5.000		5.000		5.000	
Provincie Drenthe				25.000		25.000		25.000		25.000	
Gemeenten						5.000		5.000		5.000	
Filmfonds/F21/VSB						35.000		35.000		35.000	
Totale baten				35.000		82.500		82.500		82.500	
Kosten											
Filmhuizenoverleg											
Coordinator	3		3.000	12		12.000	12	12.000	12	12.000	
IFA presenteert	3		10.000	10		5.000	12	6.000	12	6.000	
Website FID	1		1.000	1		7.500	1	4.000	1	2.500	
Communicatie	u		1.500	u		2.000	u	2.000	u	2.000	
Totaal filmhuizenoverleg				15.500		26.500		24.000		22.500	
Netwerkvorming											
Platform Acct overleg	u		500	u		500	u	1.000	u	1.000	
Filmimpact Noord /Cinenord	u		500	u		1.000	u	1.000	u	1.000	
We the North	u		500	u		500	u	500	u	1.000	
Noordelijk Filmoverleg	u		500	u		1.000	u	1.000	u	1.000	
Beeldcoalitie	u		500	u		500	u	500	u	500	
Totaal netwerkvorming				2.500		3.500		4.000		4.500	
Talentontwikkeling											
T&I medewerker	3		3.000	12		12.000	12	12.000	12	12.000	
IFA Academy	1		1.000	1		10.000	1	10.000	1	10.000	
IFA Offcourse	u		1.000	u		1.500	u	1.500	u	1.500	
Kosten productie materiaal	1		500	1		10.000	1	10.000	1	10.000	
Totaal talentontwikkeling				5.500		33.500		33.500		33.500	
Filmeducatie											
Jong educatie medewerker	3		3.000	12		12.000	12	12.000	12	12.000	
Filmhub deelname		pm									
Meetup		pm									
Proeftuin			500			5.000		5.000		5.000	
Extra schoolvoorstellingen	10		3.500	12		4.000	16	6.000	20	7.000	
Workshops	5		1.500	8		4.000	8	4.000	8	4.000	
Communicatie	u		1.500	u		2.500	u	2.500	u	2.500	
Lidmaatschappen/licenties	1		500	2		1.000	2	1.000	2	1.000	
Lesmateriaal	1		1.000	1		2.500	1	2.500	1	2.500	
Totaal Filmeducatie				11.500		19.000		21.000		22.000	
Totale kosten FID				35.000		82.500		82.500		82.500	